

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

בפני הרכב כב' השופטים:
יגאל גריל, ס. נשיא (אב"ד)
עודד גרשון, שופט
יעל וילנר, שופטת

המערער: שירן חי
ע"י ב"כ עו"ד אמנון שילה

נגד

המשיבים: 1. ועד מקומי רמות מנשה
2. שלמה בנימין
3. תומר קרן צבי
ע"י ב"כ עו"ד גיורא מיכאלי

1
2

פסק דין

3
4
5
6
7

השופט עודד גרשון:

1. מבוא

8 המערער הגיש לבית משפט השלום בחיפה את כתב התביעה שבת.א. 5947-10-08. בתביעתו
9 טען המערער כי המשיבים מנעו שלא כדין את כניסתו למועדון "הטרמינל" (להלן –
10 "המועדון") שבבעלותם ו/או בניהולם על יסוד מראהו שחוס העור, בעוד שכניסת אחרים
11 שאינם שונים ממנו, לרבות אשתו וחבריו, הותרה. תביעתו של המערער התייחסה לשלושה
12 אירועים שונים שאירעו על פי הנטען בחודש יולי 2007 ובחודש יוני 2008.

13
14 המערער טען בתביעתו כי מניעת כניסתו למועדון מהווה הפליה אסורה לפי חוק איסור
15 הפליה במוצרים, בשירותים, בכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א –
16 2000 (להלן – "החוק"). על שום כך עתר המערער לחייב את המשיבים לשלם לו פיצויים
17 בסך 50,000 ₪ בגין כל אחד משלושת האירועים, כקבוע בסעיף 5(ב) לחוק ובסה"כ 150,000
18 ₪.

19
20
21

בפסק דינו מיום 8.5.11 דחה בית המשפט קמא (כב' השופטת ישראלה קראי – גירון) את
התביעה בקובעו כי המערער לא הרים את הנטל המוטל עליו ולא הוכיח הפליה אסורה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

מכאן הערעור שלפנינו.

2. הצדדים, רקע והעובדות הצריכות לעניין

א. המערער, תושב יקנעם עלית, התייחס בתביעתו לשלושה אירועים שונים שהתרחשו, לטענתו, האחד בחודש יולי 2007 (בתאריך שאינו זכור לו במדויק), השני ביום 7.6.08 והשלישי ביום 9.6.08 (להלן – "האירועים").

המערער טען בתביעתו כי במועדים הנ"ל הוא הגיע לבילוי במועדון בלויית אשתו וחברים נוספים אולם לא הותר לו להיכנס למועדון, בעוד שאשתו וחבריו הורשו להכנס. לטענתו, הכניסה נאסרה עליו רק בשל מראהו החיצוני, בשל היותו כהה עור, בן לזוג הורים ממוצא תימני.

ב. התביעה הוגשה נגד קיבוץ רמות מנשה שהפעיל את המועדון (המשיב 1 - להלן – "הקיבוץ"), נגד מי ששימש כמנהל המועדון במועדים הרלוונטיים (המשיב 2) וכנגד עובד המועדון (המשיב 3).

ג. המשיבים (הנתבעים) דחו את טענות המערער מכל וכל וטענו כי לא נהגו כלפיו בהפליה אסורה.

אשר לאירוע הראשון, טענו המשיבים כי אין בידם מידע מפורט לגביו שכן לא הוגשה להם כל תלונה המתייחסת לאירוע במועד זה ובהיעדר תאריך מדויק אין להם דרך מעשית לבחון את טענות המערער.

באשר לאירועים השני והשלישי, טענו המשיבים שכניסתו של המערער למועדון נמנעה בשל התנהגותו האלימה (מילולית) והבלתי סבירה. לטענתם, איים המערער על השומרים במועדון. המשיבים טענו כי בשל התנהגות זו, מתוך רצון להגן על המאבטחים והשוהים במקום ובכדי למנוע כניסה למועדון של גורמים שליליים, נמנעה כניסתו של המערער למועדון.

המשיבים טענו כי גם אם מדובר בהחלטה שגויה, לא נכונה ואף רשלנית אין בכך כדי להביא לקבלת התביעה אשר הושתתה רק על עילות מכח החוק.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 כן נטען, כי באירוע השלישי לא נמנעה מלכתחילה כניסת המערער למועדון,
2 המערער עבר את קו המאבטחים והותר לו להגיע לקופה ולרכוש כרטיס כניסה.
3 אולם, לאחר מכן נאסרה כניסתו של המערער בשל דיווח של אחד המאבטחים
4 לעובד המועדון (**המשיב 3**) כי מדובר במבלה אשר מספר ימים קודם לכן (**היינו**,
5 **במועד האירוע הנטען השני הנ"ל**) איים על שומרים במועדון.
6

7 עוד טענו המשיבים כי משהודה המערער בתביעתו כי הוא נהג לבלות במועדון
8 פעמים רבות בעבר במהלך שנות התבגרותו, הרי שאין ממש בתביעתו.
9

10 ד. המערער הבהיר כי בכל הפעמים בהם הותר לו, בעבר, להיכנס למועדון היה זה אך
11 בזכות ניצול קשריו עם חברים שעובדים במועדון או חברים שכבר נמצאים בתוך
12 המועדון שאמרו "**מילה טובה**" בזכותו או אפשרו לו להכנס בדרך אחרת.
13

3. פסק דינו של בית המשפט קמא

14
15
16 א. לאחר שמיעת הראיות ועיון בסיכומי טענות הצדדים הגיע בית המשפט קמא
17 למסקנה כי יש לדחות את התביעה ככל שהיא מתבססת על העילות **שבחוק**.
18

19 ב. בית המשפט קמא קבע שהתובע כשל מלהרים את נטל ההוכחה המוטל עליו
20 להוכיח תביעתו.
21

22 אשר **לאירוע הראשון**, נקבע כי העדים שהעידו לגביו התקשו לזכור את מועד
23 האירוע במדויק וכן התקשו להסביר מדוע לא הוגשה למועדון תלונה כלשהי
24 למועדון בגין אירוע זה. בית המשפט קמא ציין כי המערער הודה שלאחר האירוע
25 האמור הוא המשיך לבלות במועדון, מבחירה, פעמים רבות. מצב דברים זה עומד
26 בניגוד לפסקי דין בהם הוכח כי ניתנו לשומרים הנחיות שלא להכניס את התובעים
27 באותם מקרים למועדונים **תמיד** על רקע מפלה אסור. על שום כך, נקבע כי
28 בנסיבות העניין לא הוכיח המערער כי האירוע הראשון הינו בגדר אירוע מפלה על
29 פי אחת העילות **שבחוק**.
30

31 ג. אשר **לאירועים השני והשלישי**, נקבע כי גם לגביהם לא הרים המערער את נטל
32 ההוכחה המוטל עליו להוכיח את אחת העילות מכח **החוק**. נקבע כי המערער
33 והעדים מטעמו לא סתרו את העדויות שנשמעו מטעם המשיבים באשר להתנהגותו
34 האלימה שהובילה למניעת כניסתו למועדון.
35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 בית המשפט קמא קבע כי הוכח, הן מעדות המערער עצמו והן מעדותה של הגב'
2 נעמה לוי מטעמו, כי הייתה היכרות מוקדמת בין המערער לבין המשיב 2 על רקע
3 בילויי במועדון והמשיב 2 אף הזמין את המערער ואת חבריו למסיבה במועדון.
4 דברים אלה מחזקים את גרסת המשיבים כי סיבות אחרות הנעוצות בהתנהגות
5 המערער הן שהובילו לאיסור כניסתו למועדון בשני האירועים הרלוונטיים. הדברים
6 סותרים את טענת המערער באשר למדיניות מפלה של המועדון.

7
8 ה. תמיכה נוספת לגרסת המשיבים, מצא בית המשפט קמא בעובדה שאין מחלוקת בין
9 הצדדים על כך שבאירוע השני לא נמנעה כניסת המערער מלכתחילה אלא הוא "רק
10 נתבקש להמתין" **בצד (בסעיף 4 בעמ' 9 לפסק הדין)**. ואילו באירוע השלישי כניסת
11 המערער למועדון אושרה על ידי המאבטחים מלכתחילה אולם נאסרה בהמשך
12 בשלב קניית הכרטיסים בקופה.

13
14 ו. יתרה מזאת, בית המשפט קמא הפנה לשיחה שהתקיימה בין המערער, אשתו של
15 המערער והשומר במועדון ושהוקלטה **במהלך האירוע השלישי**. בית המשפט ציין
16 כי הדברים שתועדו בהקלטה מחזקים את גרסת המשיבים על כך שההחלטה שלא
17 להתיר את כניסת המערער למועדון באירוע השני או השלישי לא הייתה החלטה
18 מפלה על רקע גזעי אלא נולדה לאור המסקנות שהוסקו מהתנהגות המערער.

19
20 ההקלטה הנ"ל בוצעה על ידי אשת המערער, **הגב' הילה חי**, אשר **בסעיף 11**
21 **לתצהירה (המוצג ת/5)** תמללה את הדברים שנשמעו בקלטת תוך שהיא מציינת כי
22 **"יש מספר מילים שלא הצלחתי לפענח"**.

23
24 ולהלן התמליל במלואו:

25
26 **"אני (הכוונה לאשת המערער, גב' הילה חי, ע.ג.): אבל**
27 **למה אתה לא מכניס אותנו, אתה יכול להגיד לי?**

28
29 **שומר: הוא יודע טוב מאוד למה הוא לא נכנס.**

30
31 **אני: אני רוצה שתגיד לי, אני לא יודעת.**

32
33 **שומר: את אשתו? אם הוא היה שלשום כאן, היה איזשהו**
34 **עימות איתו.**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 שירן (המערער, ע.ג.): לא, לא, לא היה שום עימות.

2
3 שומר: מסתבר שזה נכון.

4
5 אני: אבל בוא תסביר לי איזה עימות.

6
7 שירן: לא היה שום עימות.

8
9 שומר: (...) להמשיך בבקשה" (ההדגשה שלי; ע.ג.).

10
11 בהתייחסו להקלטה קבע בית המשפט קמא כי אין מדובר בעדות שמיעה בלתי
12 רלוונטית אלא בעדות ישירה שעניינה הוכחת קיומה של סיבה אחרת שהובילה
13 למניעת כניסתו של המערער למועדון, ולא הפליה אסורה, והיא קיומו של אירוע
14 שבמהלכו איים המערער על מאבטחים בכניסה למועדון.

15
16 בהקשר זה קבע בית המשפט קמא כי אין צורך להכריע בשאלה אם הוכח קיומו של
17 אירוע שבמהלכו איים המערער על המאבטחים בכניסה למועדון, אם לאו. שכן
18 "מכיוון שהתובע בחר להשתית תביעתו רק על עילות שבחוק, די לנתבעים אם
19 יוכיחו כי סיבות אחרות מאשר אפליה אסורה מנעו כניסת התובע למועדון. אפילו
20 סיבות אלו לא נבדקו לאשורן" (בעמ' 10, סעיף 6 לפסק הדין; ההדגשה שלי.
21 ע.ג.).

22
23 עוד נקבע בהקשר זה כי המערער אמנם הכחיש שאיים על המאבטחים אולם הוא
24 לא הביא עדים רלוונטיים לתמוך בהכחשתו הכללית. פרט למערער לא העיד אף
25 חבר נוסף באשר לאירועים שקדמו למניעת כניסתו למועדון. הואיל וכך - כשל
26 המערער בהרמת נטל ההוכחה. בית המשפט קמא דחה את טענת המערער על כך
27 שהעדים הם גם חברים של המשיבים או עובדים במועדון ובשל כך ויתר על עדותם.
28 בית המשפט קמא לא התייחס להמנעות המשיבים מלהעיד את השומר במועדון
29 שכלפיו, כביכול, השמיע המערער איומים.

30
31 בית המשפט קמא הדגיש במספר הזדמנויות כי אין בקביעותיו האמורות, שהובילו
32 לדחיית התביעה בשל אי עמידה בנטל ההוכחה, כדי לקבוע אם התנהלות המועדון
33 והחלטותיו פגומות ו/או רשלניות בנסיבות העניין, אם לאו. כל שנקבע הוא שדי
34 בכך שהוכח שבעניינו של המערער התקבלה החלטה שאיננה מפלה, כאמור בסעיף
35 3 (א) לחוק, כדי להצדיק את דחיית התביעה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

- 1
- 2 ח. עוד ראוי לציין כי בית המשפט קמא דחה את טענתו המקדמית של הקיבוץ להיעדר
- 3 יריבות, אולם קיבל את טענת המשיב 3 (עובד במועדון) על כך שכלל לא היה פעיל
- 4 במועדון במועד האירוע הראשון.
- 5
- 6 ט. על שום כל אלה, דחה כאמור בית המשפט קמא את התביעה אולם בחר הוא שלא
- 7 לעשות צו להוצאות וזאת "בנסיבות העניין ובהתחשב בהערותיי באשר להתנהלות
- 8 הנתבעים או מי מהם ובצורך להעמיק ולחקור נסיבות מקרה ספציפי בטרם
- 9 תיאסר כניסת אדם למועדון (...).".
- 10
- 11 טענות המערער .4
- 12
- 13 א. בפתח הדברים, טען המערער כי סיכומי התשובה מטעמו הוגשו לבית המשפט קמא
- 14 במועד, אולם ככל הנראה מחמת תקלה במערכת "נט המשפט" הם לא הונחו בפני
- 15 בית המשפט טרם מתן פסק הדין. המערער צרף את סיכומי התשובה לעיקרי
- 16 הטיעון מטעמו.
- 17
- 18 ב. המערער טען שקביעת בית המשפט קמא, המצוטטת לעיל, לפיה "מכיוון שהתובע
- 19 בחר להשתית תביעתו רק על עילות שבחוק, די לנתבעים אם יוכיחו כי סיבות
- 20 אחרות מאשר אפליה אסורה מנעו כניסת התובע למועדון. אפילו סיבות אלו לא
- 21 נבדקו לאשורן" (ההדגשה שלי. ע.ג.) - היא קביעה מוטעית שאינה יכולה לעמוד
- 22 ואינה מתיישבת עם תכלית החוק וההסדר אותו ביקש המחוקק להגשים בעצם
- 23 חקיקת החוק.
- 24
- 25 ג. המערער טען כי בנסיבות העניין מתקיימת החזקה הקבועה בסעיף 6 לחוק ועל כן
- 26 היה מקום להורות על היפוך נטל ההוכחה. היינו, להעביר את הנטל לשכמם של
- 27 המשיבים להוכיח שהתנהגות המערער היתה פסולה ושלא הופעלה כלפיו הפליה
- 28 אסורה. לעניין זה הפנה המערער לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגנית
- 29 הנשיאה השופטת שולמית וסרקרוג והשופטים יצחק כהן ורון שפירא) בע"א
- 30 3724/06 קיבוץ רמות מנשה ואח' נ' יצחק מזרחי (פורסם בנבו).
- 31
- 32 ד. המערער הוסיף וטען, כי בית המשפט קמא התעלם כליל מן העובדה שהמשיבים
- 33 נמנעו מהבאת עדים שיכלו לתמוך בגרסתם (המוכחשת) לפיה המערער התעמת
- 34 כביכול עם השומר במועדון והתבטא באלימות מילולית כלפיו. מה היה טבעי יותר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

- 1 מאשר שהמשיבים יזמינו את השומר להעיד. הימנעות המשיבים מהעדתו של עד
2 רלוונטי, כך נטען, יש בה כדי לחזק את גרסת הצד שכנגד.
3
4 המערער טען כי המסקנה מן האמור לעיל היא כי ההסבר שסיפקו המשיבים לאי
5 הכנסת המערער למועדון אינו אלא בדיה.
6
7 המערער הוסיף וטען, כי טענת המשיבים שסירבו להכניסו למועדון בגלל התנהגותו
8 ולא בגלל הפליה פסולה – **טעונה הוכחה**.
9
10 יתרה מזאת, המערער טען כי לשיטתו של בית המשפט קמא אין כל צורך להוכיח
11 את הסיבה שבעטיה לא הוכנס המערער למועדון ודי בכך שלא הוכחה הפליה
12 פסולה כדי להצדיק את דחיית התביעה. המערער טען כי אם אין צורך להוכיח
13 שאיים על המאבטחים, אזי כיצד ניתן לקבוע שהחלטה שלא להכניסו אינה פרי
14 מדיניות מפלה?
15
16 המערער טען כי הנמקת התוצאה בפסק דינו של בית המשפט קמא אינה עולה בקנה
17 אחד עם תכלית החוק שהייתה ועודנה הרצון למנוע הפליה אסורה וזאת תוך חיזוי
18 הקושי המובנה בהוכחתה של הפליה כזו.
19
20 המערער טען כי המחוקק היה מודע לקושי המובנה הנ"ל ועל כן תיקן את החוק
21 (**בתיקון שפורסם ביום 6.4.11**). בהתאם לתיקון, הוספה חזקה נוספת ולפיה נטל
22 הראיה מתהפך ומי שמנע כניסה צריך ליתן לכך טעם סביר, שאם לא כן חזקה עליו
23 שהפלה מטעמים אסורים.
24
25 כך, בדברי הצעת החוק לתיקון הנ"ל, עמד המחוקק על הקושי האינהרנטי בהוכחת
26 ההפליה ובכך שבמועדונים ובמקומות בילוי אחרים "**אדם שנמנה על אחת**
27 **מהקבוצות המאופיינות אינו נתקל בסירוב מוצהר להכניסו אלא "רק" מתבקש**
28 **לחכות למשך פרק זמן בלתי מוגדר; הוא ממתין עד בוש עד שהוא נאלץ להתיימשך**
29 **ולוותר, בעוד שאחרים, שהגיעו אחריו אך אינם נמנים עם הקבוצה המאופיינת**
30 **בעילות הפליה, מורשים להיכנס**".
31
32 עוד נאמר בהצעת החוק לתיקון הנ"ל ש"**כדי למנוע מצב שבו ניתן לעקוף את כוונת**
33 **המחוקק באמצעות שיטת ה"סלקציה", מוצע לקבוע חזקה עובדתית, שלפיה יראו**
34 **באדם שאינו מאפשר כניסה למקום ציבורי לפי סדר הגעה כמי שנוקט בהפליה על**
35 **פי החוק, אלא אם יצליח להראות שטעמים אחרים עומדים ביסוד התנהגותו**".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

- 1
2 אכן, המערער ער לכך שהתיקון הנ"ל אינו חל בענייננו. יחד עם זאת הוא סבור שדי
3 בטעמים האחרים שפורטו לעיל כדי להורות על קבלת הערעור.
4
5 ו. על שום כל אלה, עתר המערער לקבל את הערעור, להורות על ביטול פסק דינו של
6 בית המשפט קמא ולפסוק לו פיצוי נאות וכן הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.
7
8 **טענות המשיבים** 5.
9
10 א. המשיבים טענו כי הערעור מופנה כנגד ממצאיו העובדתיים של בית המשפט קמא
11 ואינו מצביע על צידוק אמיתי לסטות מהלכת אי ההתערבות בממצאים ובמסקנות
12 אלו.
13
14 ב. המשיבים טענו כי בית המשפט קמא בחן את השאלה המרכזית בענייננו, היינו,
15 האם הצליח המערער להוכיח שכניסתו למועדון נמנעה בשל אחת מן העילות
16 המופיעות בחוק אם לאו. בית המשפט בחן את השאלה האמורה הן מן הבחינה
17 העובדתית והן מן הבחינה המשפטית והשיב עליה בשלילה.
18
19 ג. בית המשפט קמא דחה את טענות המערער אחת לאחת וזאת לאחר שבחן את
20 מכלול הראיות והעדים. בית המשפט קבע כי אף אחד מן האירועים הנטענים אינו
21 מגבש עילת הפליה בהתאם לחוק איסור הפליה וכי מניתוח הראיות והעדויות
22 "ברור" כי הסיבה לאי כניסתו של המערער למועדון הייתה משום חששם של
23 השומרים בכניסה מפני אלימותו.
24
25 ד. המשיבים הוסיפו וטענו כי מן העדויות והראיות שהוצגו בבית המשפט קמא ניתן
26 ללמוד כי התנהלות המועדון היתה ראויה ומקובלת וכי המועדון פעל כנדרש
27 וכמצופה ממנו בנסיבות המקרה תוך שיישם את רוב המלצותיה של הועדה הבין-
28 משרדית לבחינת האירועים האלימים באזורי הבילוי ושעות פתיחתם בראשות
29 ניצב (בדימוס) אריה עמית לעניין זה.
30
31 ה. הודגש כי המערער אינו עורך ומעולם לא ערך סלקציה על פי גוון עור, שם משפחה
32 או כל קריטריון קבוצתי אחר ובמועדון מתארחים מדי שבוע יוצאי עדות המזרח,
33 יוצאי אתיופיה ובני הלאום הערבי.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

- 1 המשיבים הפנו לחוק איסור הפליה וטענו כי על פי ההלכה הפסוקה נטל השכנוע
2 מוטל על כתפיו של מי שטוען כי הופלה. באשר לאירוע הראשון נטען כי צדק בית
3 המשפט קמא בקובעו כי הפליה באירוע כזה לא הוכחה. המערער לא הגיש כל
4 תלונה ולא פנה למועדון בעניין זה ומכאן המסקנה כי זנח את תביעתו ולא עמד
5 בנטל ההוכחה. הוא הדין לעניין האירועים השני והשלישי אשר בשניהם הוכיחו
6 המשיבים כי התנהגות המערער ו"הערכת מסוכנות אנשי המועדון לגביו" הם
7 שמנעו את כניסתו למועדון ולא הפליה אסורה.
8
- 9 המשיבים הפנו להקלטה שהוגשה לבית המשפט קמא שבה נשמע השומר במועדון,
10 שכלל לא ידע שמקליטים אותו, מנמק את הסיבה לאי הכנסת המערער למועדון
11 בכך ש"שלוש כאן, היה איזשהו עימות איתו". עסקינן בהתבטאות אותנטית של
12 השומר שניתנה בזמן אמת.
13
- 14 המשיבים טענו כי בנסיבות העניין לא הוכיח המערער קיומן של עובדות שבכוחן
15 להעמיד את אחת החזקות שבסעיף 6 לחוק איסור הפליה. המחוקק לא קבע כי
16 בהיעדר הסבר מצד המשיב לסירובו לספק מוצר או שירות, קמה חזקה שהסירוב
17 מהווה הפליה אסורה לפי סעיף 3 לחוק (וראו בעניין זה: פסק הדין בר"ע (י-ם)
18 478/08 ג.י.א.ת ניהול נ' מור (פורסם בנבו, ניתן ביום 7.5.08)).
19
- 20 על שום כל אלה, ביקשו המשיבים לדחות את הערעור תוך חיוב המערער בהוצאות.
21
- 22 6. בדיון שנערך בפנינו ביום 3.1.12 חזרו באי כח הצדדים על עיקרי הטענות מטעמם וכן הוסיפו
23 את הדברים הבאים:
24
- 25 באת כח המערער, עו"ד הגב' אילת שילה, טענה כי בענייננו אין מדובר בערעור על קביעות
26 עובדתיות שכן קביעותיו העובדתיות של בית המשפט קמא מבוססות על עדות שמיעה.
27 לדבריה, העדים שהופיעו העידו שכך נאמר להם אולם המשיבים נמנעו מלהעיד עדים
28 רלוונטיים ובהם השומר במועדון שכלפיו כביכול הפעיל המערער התנהגות בלתי ראויה
29 שמנעה את כניסתו למועדון.
30
- 31 עניין נוסף, הוא הפרשנות המוטעית והמוקשית שהעניק בית המשפט קמא לנושא נטל
32 ההוכחה. על המשיבים היה להוכיח את "הסיבה האחרת" שאיננה הפליה ושמנעה את
33 כניסת המערער למועדון. כל קביעה אחרת איננה יכולה לעמוד והיא חוטאת לתכלית החוק.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 באשר לסכום הפיצוי אותו יש לפסוק טענה באת כח המערער כי יש לבסס את הסכום על
2 מידת ההשפלה אותה חווה המערער והכל תוך השוואה לסכומים שנפסקו במקרים דומים
3 על ידי בתי המשפט.

4
5 בא כח המשיבים, עו"ד גיורא מיכאלי, הוסיף בדיון בפנינו שהסיבה שבעטיה נאמר למערער
6 "להמתין בצד" בעוד אשתו וחבריו כן הורשו להיכנס היא "שהוא לא היה ברשימות". לגבי
7 אשתו נטען כי נשים נכנסות באופן אוטומטי ולא צריכות להיות ברשימות ולגבי חבריו של
8 המערער טען בא כח המשיבים כי "אני חושב שהם היו ברשימות". בא כח המשיבים הוסיף
9 כי הרשימה הוגשה לבית המשפט כראיה.

הערת בית המשפט:

10
11
12
13 טענת בא כח המשיבים בדיון בפנינו כי הרשימה הוגשה כראיה בבית משפט השלום אינה
14 נכונה! אדרבא מסיכומי המשיבים (הנתבעים) בבית משפט קמא עולה ההיפך הגמור מכך:
15 בסיכומי המשיבים בבית המשפט קמא צוין מפורשות כי "רשימת חברי המועדון לא הוצגה
16 לבית המשפט שכן הנתבעים לא נתבקשו לכך ולא צורפה בהליך בשל החיסיון המסחרי"
17 (בסעיף 24) (ההדגשה שלי. ע.ג.). לא למותר לציין, כי לא אחר מאשר עו"ד גיורא מיכאלי
18 הוא שחתום על סיכומי הטענות האמורים.

7. דיון

19
20
21
22 א. לאחר עיון בפסק דינו של בית משפט קמא, בטענות באי כח הצדדים ובמכלול
23 נסיבות העניין הגעתי למסקנה כי פסק דינו של בית המשפט קמא אינו יכול לעמוד
24 וכי דין הערעור להתקבל באשר לאירועים השני והשלישי כפי שיפורט להלן.

25
26 ב. באשר לאירוע הראשון, סבורני כי צדק בית המשפט קמא בקובעו כי לא עלה בידי
27 המערער להוכיח את טענת ההפליה האסורה. על כן איני רואה מקום להתערב
28 במסקנתו של בית המשפט קמא בדבר דחיית טענות המערער באשר לאירוע זה:
29 המערער לא נקב בתאריך ספציפי ואף לא התלונן על האירוע. לפיכך אין דרך לבדוק
30 את טענתו שנותרה כללית וערטילאית.

31
32 ג. מסקנתי שונה לחלוטין באשר לאירועים השני והשלישי.

33
34 סבורני כי המערער הוכיח הפליה אסורה בשל מוצא וצבע עור בהקשר לאירוע השני
35 ולאירוע השלישי וכי בהקשר לשני אירועים אלה מתקיימת החזקה הקבועה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 בסעיף 6(2) לחוק כי המשיבים פעלו בניגוד להוראות סעיף 3 לחוק. בית המשפט
2 קמא לא ערך כל דיון בשאלה אם מתקיימת אחת החזקות שבסעיף 6 לחוק
3 והסתפק בציון המסקנה כי לדעתו החזקות שבסעיף 6 לחוק אינן מתקיימות
4 בענייננו.

5
6 סבורני כי בנסיבות העניין כפי שהוכחו בפני בית המשפט קמא היה מקום לקבוע כי
7 נטל ההוכחה עבר אל שכמם של המשיבים להוכיח שסיבה אחרת היא שמנעה את
8 כניסת המערער למועדון במהלך האירוע השני, ובהמשך גם באירוע השלישי.
9 המשיבים לא הוכיחו סיבה אחרת כנדרש.

10
11 ד. במבוא להצעת חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות
12 ציבוריים, התש"ס – 2000 הוצגה הבעיה עמה בא החוק להתמודד כדלקמן:

13
14 "אחת הבעיות הקשות בתחום חברתי היא הפליה
15 בהספקת מוצרים ושירותים ובכניסה למקומות ציבוריים.

16
17 בסירוב לאפשר לאדם כניסה למקום ציבורי או לספק לו
18 שירות או מוצר, רק בשל השתייכותו לקבוצה, ובמיוחד
19 קבוצה שיש לגביה היסטוריה של הפליה בעבר, יש משום
20 פגיעה קשה בכבודו של האדם. (...). ("הצעות חוק" 2871
21 מיום 15.5.00, י' באייר התש"ס, בעמ' 370).

22
23 מהצורך הנ"ל נולד סעיף 3 (א) לחוק שעניינו "איסור הפליה", ולפיו:

24
25 "מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת
26 מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות
27 הציבורי, במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות
28 במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום,
29 ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות
30 מפלגתית, מעמד אישי או הורות".

31
32 אין חולק כי נטל השכנוע מוטל, בדרך כלל, על הטוען כי הופלה (ראו: בג"ץ
33 6778/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים, פ"ד נח(2) 358,
34 368 (2004)).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 אולם, עוד במסגרת הצעת החוק חזה המחוקק את הקושי "(...) בהוכחתה של
2 הפליה פסולה לפי החוק. שאלות או בירורים הנוגעים לעילות ההפליה, שקדמו
3 לסירוב או למניעת כניסה, יוצרות חזקה להפליה. גם התנהגות עקבית של סירוב
4 לספק את המוצר או השירות, או של מניעת כניסה כלפי מי שנמנים עם קבוצה
5 מופלית עשוי להצביע על הפליה" (דברי ההסבר להצעת החוק, בעמ' 373).

6
7 כך נולדו החזקות הקבועות בסעיף 6 לחוק. סבורני שבענייננו מתקיימת החזקה
8 שבסעיף 6(2) לחוק:

9
10 "6. הוכיח התובע בהליך אזרחי לפי חוק זה אחד
11 מאלה, חזקה שהנתבע פעל בניגוד להוראות סעיף
12 3, כל עוד לא הוכיח אחרת:

13
14 (1) (...)

15
16 (2) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות
17 ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או
18 סירב לתת שירות במקום ציבורי, לנמנים
19 עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות
20 ההפליה המנויות בסעיף 3, ולא סירב
21 כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים
22 עם אותה קבוצה;"

23
24 ה. גרסת המשיבים היא, כאמור לעיל, כי המערער הגיע למועדון בליל ה-7.6.08 ושמו
25 לא הופיע ברשימות המוזמנים. על כן, נאמר לו כי הואיל ואינו מופיע ברשימות
26 ועליו להמתין בצד. המערער נעלב, ככל הנראה, מכך שהתבקש להמתין בצד
27 ולטענת המשיבים אמר לשומר שבתחילת התור "אל תדאג, אנחנו את החשבון
28 נגמור במקום אחר" (סעיף 33 לסיכומי הנתבעים בבית משפט קמא; סעיף 29
29 לתצהיר המשיב 2; סעיף 19 לתצהיר המשיב 3).

30
31 לאור טענתם האמורה של המשיבים ניתן היה לצפות כי המשיבים יעידו את
32 השומר שלו, כביכול, נאמרו הדברים, וכי יגישו כראיה את ה"רשימות" כדי
33 להוכיח כי המערער לא נכלל בהן וכי אשתו וחבריו, שבאו עמו ושלהם אושרה
34 הכניסה, אכן נכללו בהן ועל כן הוכנסו למועדון ללא כל בעיה. אלא שהמשיבים לא
35 העידו את השומר ולא הגישו את ה"רשימות" כראיה. מכאן, שגרסת המשיבים כי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 בבסיס ההחלטה שלא להכניס את המערער למועדון לא עמדה הפליה אסורה לא
2 הוכחה. מאחר והנטל היה מוטל על שכמם של המשיבים להוכיח "אחרת" הרי
3 שהמשיבים כשלו בסתירת החזקה כי פעלו בניגוד להוראות סעיף 3 לחוק.

4
5 העובדה שהמערער נכנס למועדון בעבר אין בה כדי לשנות מן המסקנה האמורה.
6 זאת, משום שכניסותיו למועדון בעבר היו "מן הדלת האחורית" לאור היכרותו עם
7 עובדי המקום. הוא לא נכנס למקום בדרך הרגילה, כשאר באי המועדון.

8
9 סיכום ביניים: התוצאה מן האמור עד כה היא שהוכח כי המשיבים אסרו את
10 כניסתו של המערער למועדון באירוע השני בגין הפליה אסורה, בשל צבע עורו.
11 לפיכך זכאי המערער לפיצוי בגין אירוע זה.

12
13 יומיים לאחר האירוע השני, ביום 9.6.08, שב המערער והגיע למועדון. הוא עבר את
14 קו הסלקטורים ללא בעיה והיה בדרכו לקופה. בשלב זה, כך טענו המשיבים, ניגש
15 "אחד השומרים" אל המשיב 3 והסב את תשומת ליבו לכך שמדובר בבחור
16 שיומיים קודם לכן נקט בשפה מאיימת. המשיב 3 ביקש מהשומרים למנוע את
17 כניסתו של המערער למועדון לאור התנהגותו (סעיפים 20 - 21 לתצהיר המשיב 3),
18 וכניסתו של המערער למועדון אכן נאסרה.

19
20 לאור המסקנה אליה הגעתי לעיל, היינו שהפליה אסורה היא שמנעה את כניסת
21 המערער למועדון ביום 7.6.08 (באירוע השני) ולא הוכחה סיבה אחרת לרבות
22 איומים ואלימות מילולית כלפי "השומר", הרי שהקרקע נשמטה גם מתחת
23 לטענות המשיבים באשר לאירוע השלישי ויש לקבל את תביעת המערער גם לגבי
24 אירוע זה שקשור קשר ישיר והדוק לאירוע הקודם.

25
26 אני מבקש להבהיר: העילה להימנעות מלהכניס את המערער למועדון ביום 9.6.08
27 היתה האיומים והאלימות המילולית כלפי השומר ביום 7.6.08, היינו, באירוע
28 השני. ואולם, כזכור, המשיבים לא העידו את השומר שכלפיו הושמעו, כביכול,
29 האיומים, וטענתם לא הוכחה.

30
31 יתרה מכך: לא זו בלבד שהמשיבים לא העידו את "השומר". הם אפילו לא מסרו
32 את שמו.

33
34 המשיב מס' 3, תומר קרן צבי, כתב ביחס לאירוע השלישי בסעיף 20 לתצהירו
35 (המוצג נ/1) כי "... ניגש אלי אחד השומרים והסב את תשומת ליבי לכך כי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1. התובע הוא שנקט ביום שישי לפני כן בשפה מאיימת" (ההדגשה שלי. ע.ג.).
2 מבלי לנקוב בשמו של "אחד השומרים".
3
4 במהלך עדותו ביחס לאירוע השלישי נשאל המשיב מס' 3, תומר קרן צבי, מדוע
5 השומר שהעביר לו את הדברים לא הגיע להעיד. על כך השיב העד כי "הבחור לא
6 עובד איתנו יותר, הוא עובד בעבודות אחרות וניתק הקשר והיתה בעיה להשיג
7 אותו" (בעמ' 14 לפרוטוקול הדיון בבית משפט קמא מיום 21.7.10, שורות 18 -
8 19).

9
10 גם המשיב מס' 2, שלמה בנימין, ציין, בסעיף 33 לתצהירו (המוצג נ/2), כי
11 "השומרים" אמרו לו. גם הוא נמנע מלנקוב בשמם של "השומרים".
12
13 אשר על כן ולאור כל האמור לעיל, זכאי המערער לפיצוי גם בגין האירוע השלישי.

14
15 כשלעצמי, מקובלת עלי לחלוטין טענת המערער כי עצם דרישת נציגי המועדון
16 "להמתין בצד" בעוד שחבריו ואשתו מורשים להכנס למועדון ללא כל בעיה, היא
17 **כשלעצמה מהווה הפליה אסורה**. לא ייפלא, על כן, אם התנהגות כזו של המשיבים
18 או מי מהם תגרור תגובות כעס ועלבון מצד מי שהופלה שלא כחוק לעיני מכריו
19 שבאו עמו ולעיני האנשים הנוספים שהיו במקום, וחווה השפלה ופגיעה בכבודו.

20
21 עתה, משהגעתי למסקנה כי המערער זכאי לפיצוי בגין שני האירועים שבהם נמנעה
22 כניסתו למועדון בשל הפליה אסורה – נשאלת השאלה מהו גובה הפיצוי שיש
23 לפסוק לו?

24
25 החוק מאפשר לבית המשפט לפסוק בשל כל עוולה פיצוי שלא יעלה על 50,000 ₪
26 (כשסכום זה צמוד למדד) בלא הוכחת נזק (סעיף 5(ב) לחוק).

27
28 כאמור לעיל, המערער עתר בתביעתו לסכום הפיצוי המקסימאלי, היינו 50,000 ₪
29 בגין כל אחד משלושת האירועים ובסך הכל 150,000 ₪ (בסעיף 53(ב) לכתב
30 התביעה).

31
32 לאור מכלול הנסיבות בתיק זה ולאור העובדה שהמשיב 1 (המועדון) כבר חוייב
33 בעבר בפסק דין של בית משפט זה מיום 7.1.08 (ע"א 3724/06 קיבוץ רמות מנשה נ'
34 יצחק מזרחי) בתשלום פיצויים בשל כך שנקט הפליה אסורה ומנע כניסתו של אדם
35 למועדון בשל גוון עורו ולמרות זאת לא תיקן את דרכיו ושב ופעל באופן פסול גם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 51160-06-11 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1 בשני המקרים שלפנינו, נראה לי כי נכון יהיה לחייב את המשיבים, יחד ולחוד,
2 בתשלום פיצוי בסך כולל של 40,000 ₪ בגין שני האירועים גם יחד.

8. אחרית דבר

3
4
5
6 אשר על כן ולאור כל האמור לעיל, אציע לחברי הנכבדים לקבל את הערעור ככל שהוא
7 מתייחס לאירועים השני והשלישי, ולהורות כדלקמן:

8
9 א. פסק דינו של בית המשפט קמא, ככל שהתייחס לאירועים השני והשלישי - מבוטל
10 בזה.

11
12 ב. המשיבים, יחד ולחוד, ישלמו למערער פיצוי בסך כולל של 40,000 ₪. התשלום
13 יבוצע במשרדו של ב"כ המערער בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין לבא כח
14 המשיבים שאם לא כן ישא כל סכום שבפיגור הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק
15 מהיום ועד התשלום בפועל.

16
17 ג. המשיבים, יחד ולחוד, ישלמו למערער הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של
18 8,000 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.
19 התשלום יבוצע במשרדו של ב"כ המערער בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין
20 לבא כח המשיבים שאם לא כן ישא כל סכום שבפיגור הפרשי הצמדה למדד וריבית
21 כחוק מהיום ועד התשלום בפועל.

22

ע' גרשון, שופט

23
24
25
26
27
28
29

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

25 ינואר 2012

ע"א 11-06-51160 שירן חי נ' ועד מקומי רמות
מנשה ואח'

1
2
3

השופט יגאל גריל, ס. נשיא (אב"ד):

אני מסכים הן לנימוקים והן לתוצאה.

י' גריל, שופט, ס. נשיא
[אב"ד]

4
5
6
7

השופט יעל וילנר:

אני מסכימה הן לנימוקים והן לתוצאה.

י' וילנר, שופטת

8
9
10
11
12
13
14
15
16

אשר על כן הוחלט, פה אחד, כאמור בחוות דעתו של השופט עודד גרשון.

המזכירות תשלח העתק מפסק דין זה לבאי כח הצדדים.

המזכירות תחזיר את הפקדון שהפקיד המערער לידי בא כח המערער עבור המערער.

ניתן היום, א' שבט תשע"ב, 25 ינואר 2012, בהעדר הצדדים.

י' וילנר, שופטת

ע' גרשון, שופט

י' גריל, שופט, ס. נשיא
[אב"ד]

17